

Iedere speelplek voor iedere handicap geschikt?

Inclusive play is niet exclusief

Zo nu en dan kom ik ze tegen, van die speelplekken direct tussen de huizen met een speeltoestel speciaal voor rolstoelers. Ik vraag me dan af hoe deze plek daar komt en waarom deze juist daar ligt. Is het toestel ooit geplaatst voor een gehandicapt kind dat er direct naast woont? Was er een mooi plan van een leverancier die zelf ook wat fondsen had geregeld? Of kwam iemand met een goed verhaal en kon de wethouder moeilijk nee zeggen? Wordt de plek überhaupt (nog) gebruikt? Dat laatste denk ik niet; vaak wordt de plank misgeslagen.

Auteur: Johan Oost (OBB Ingenieurs)

Inclusive speelruimte plannen

Met zo'n soort privéspeelplekje voor een gehandicapte kun je namelijk nauwelijks spreken van samen spelen. De kans dat er op een dergelijke plek andere kinderen zijn, is minimaal. In het beste geval wonen er een stuk of tien leeftijdgenoten in de directe omgeving of wat verder weg, en het

moet wel een héél bijzondere speelplek zijn, willen die de moeite nemen om ernaartoe te gaan. Is hier gezien het toestel ook niet eerder sprake van segregatie dan van inclusie?

Liever zet ik in op centrale buurtplekken die echt aantrekkelijk zijn voor kinderen zonder én met een beperking. Op die centrale speelplek is er fysieke

en financiële ruimte om samenspel te ontwerpen. Eigenlijk moet je bij het ontwerpen van iedere speelplek voorkomen dat je medegebruik belemmert, bijvoorbeeld door fysieke of sociale ontoegankelijkheid. Maar let op: wat mij betreft is het niet nodig om ieder speelplekje in de buurt speciaal in te richten. Hooguit als ouders van een kind

 3 min. leestijd

begeleiding. Dan kan het kind ook wat verder weg naar die centrale speelplek, waar meer te beleven is. De gemeente is geen oppas, maar kan wel randvoorwaarden scheppen om dingen mogelijk te maken. Maatwerk dus, zoals gezegd.

Inclusive ontwerpen

Er zijn op internet, bij de NSGK, in wenkenbladen en diverse boeken genoeg richtlijnen te vinden waaraan een speelplek moet voldoen om geschikt te zijn voor gehandicapten. Ik beperk me dan ook tot een paar simpele voorbeelden van hoe je met kleine aanpassingen veel kunt betekenen voor alle kinderen, met of zonder beperking. Zo verplicht een nestschommel al snel tot samen spelen, kun je op een brede taludglijbaan ook naast elkaar naar beneden glijden, geeft een zand- of watertafel op rolstoelhoogte ruimte aan zowel zitters als standers en kun je aan een picknicktafel samen eten, mits je er aan één kant onder kunt rijden. Verharde paden zijn geschikt voor zowel skelterraces als rolstoelraces; de samenspeelmogelijkheden kruisen elkaar op de speelplek. De kern is steeds weer dat er niet naast elkaar, maar met elkaar wordt gespeeld.

Vergeet niet de omgeving bij het ontwerp te betrekken. Zo kunnen geurige bloemen, bijzondere bomen en struiken of heuvels waar je vanaf mag rollen veel belevingswaarde hebben (en ik herhaal: voor kinderen met en zonder handicap). Speeltuinenverenigingen gaan vaak een stap verder. Er zijn goede voorbeelden van speeltuinbesturen die hebben ingezet op samen spelen met en zonder handicap. Op mooie zomerdagen komen kinderen en ouders van heinde en verre met bussen daarnaartoe. Net als in het speciaal onderwijs is een specifiek toestel hier wel op zijn plaats, juist voor die unieke ervaring.

met een beperking hun kind hierdoor zelfstandig buiten durven te laten spelen, samen met buurkinderen. Deze steunplek in aanvulling op de centrale plek geeft tijdelijke meerwaarde en bevordert de zelfstandigheid en de stap naar inclusie voor het kind met een handicap. Dit is vergelijkbaar met het aanbieden van speelgelegenheid voor een tijdelijke kinderpiek van jonge kinderen of het aanleggen van een grastrapveldje omdat er veel basisschooljeugd in de buurt woont. Die zelfstandigheid is het sleutelwoord. Niet zelfstandig betekent onder

ACHTERGROND

Inclusive opvoeden

Tijdens de opvoeding horen kinderen te leren omgaan met *moeilijke situaties*. Als je je als ouder of als kind ongemakkelijk voelt in de aanwezigheid van een gehandicapt kind, moet je je realiseren dat je zelf een sociale handicap hebt opgelopen – dit is namelijk niet aangeboren. Wat is dan een betere plaats om hiervan te revalideren dan op een speelplek? Te vaak hoor ik ouders van kinderen zonder, maar óók met een beperking zeggen: 'Mijn kind kan dat niet' of: 'Dat is te gevaarlijk voor mijn kind.' We zijn veel te bezorgd geworden en ontnemen onze kinderen daarmee de kans om zich zelfstandig te ontwikkelen, te leren opstaan, te leren vallen, trots op zichzelf te zijn als ze weer een stap verder zijn gekomen.

Drie manieren om meer inclusive te worden

- Schep randvoorwaarden in het beleid die maatwerk mogelijk maken.
- Ontwerp centrale buurtplekken altijd met de inclusiebril op, zodat er in iedere speelbuurt een plek is waar kinderen met en zonder handicap samen kunnen spelen.
- Laat uw speelplekken eens testen door de speeltuinenbende.nl.

Zowel privé als zakelijk maken we ons hard voor inclusie. Al in onze eerste speelruimteplannen stonden uitgangspunten voor samen spelen, we ondersteunen de Speeltuinenbende en hebben meegewerkt aan de masterscriptie van Nick Althuisen (Human

Geography aan de Radboud Universiteit) over inclusief beleid. We werken er hard aan om onze jaarlijkse huttenbouwweek (niet spijkeren, maar met natuurlijke materialen) toegankelijk te maken voor kinderen met een beperking. Maar dat betekent niet dat alle speelplekken inclusief moeten zijn!

Johan Oost
OBB Speelruimtespecialisten
Johan@obb-ingenieurs.nl

Be social

Scan of ga naar:

www.Stad+Groen.nl/artikel.asp?id=41-6515